

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Daltonschool de Springplank
Adres	Irisvaart 6 - 8
Postcode en plaats	2724 TT Zoetermeer
E-mailadres school	directie@obs-springplank.nl
Telefoonnummer school	079 – 346 00 64
Directeur	M. van der Linden
Adjunct-directeur	Claudia Hazeu
Daltoncoördinator	Stefanie Roland en Els Noordtjij
Aantal groepen (PO)/klassen (VO)	10
Aantal leerlingen	250
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	PO
Aantal leraren	15
In bezit van Daltoncertificaat	9
Bezig met Daltoncursus	3
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Datum visitatie	14 - 11 - 2017
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	X licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Ontwerp een weektaak die tegemoet komt aan de verschillen tussen leerlingen.

evaluatie school

Traject:

2012 - 2013

Er gaat een format ontwikkeld worden waarop de leerkracht de mogelijkheid heeft om per leerling te differentiëren. Dit kan zijn op tempo of leerstof inhoudelijk. Iedere leerling krijgt hierdoor een weektaak die gedeeltelijk op maat was.

Er is een digitale dag/weektaak gemaakt waarop de bovengenoemde differentiatie goed zichtbaar is. Deze differentiatie is in eerste instantie zichtbaar in meer/minderwerk en op het vakgebied rekenen ook in moeilijkheid.

De volgende stap is dat de leerkrachten met dit format aan de slag gaan en dat er na verloop van tijd geëvalueerd wordt. De eventuele aanvullingen/veranderingen worden doorgevoerd.

Gedurende dit schooljaar hebben leerkrachten hun bevindingen over de weektaak in de teamvergaderingen met elkaar gedeeld. Hierdoor werd duidelijk welke veranderingen zorgden voor een nog beter format.

2013 – 2014

In dit schooljaar zijn de aanbevelingen uit de evaluaties van de leerkrachten verwerkt in het digitale format en wordt er met dit format gewerkt.

2014 – 2015

In dit jaar heeft het team in samenwerking met 2 andere daltonbasisscholen binnen het bestuur (Zoetermeer) vaardigheidslijnen opgesteld. Deze vaardigheidslijnen zijn omgezet naar ik doelen.

Het doel hiervan is om op het gebied van zelfstandigheid, samenwerking, verantwoordelijkheid en reflectie duidelijk te krijgen waaraan leerlingen in een bepaalde groep moeten voldoen. Er is een duidelijke opbouw in de school.

2015 – 2016

De ik doelen n.a.v. de vaardigheidslijnen zijn toegevoegd op het format van de dag- en weektaak en worden ingezet om de leerlingen te laten reflecteren/evalueren op het eigen handelen. Dit gebeurt middels een evaluatie vraag(en) op de weektaak.

Er zijn afspraken gemaakt m.b.t. het gebruik van differentiatiemogelijkheden bij het reken- en begrijpend leesonderwijs.

2016 – 2017

Voortschrijdend inzicht heeft ons doen besluiten om het weektaak format te veranderen. De bedoeling is dat de weektaak nog meer tegemoetkomt aan de individuele leerling en het gepersonaliseerd leren voor de komende jaren. Het gaat hierbij om persoonlijke doelen, het werken aan een zelf gekozen doel/activiteit gedurende een langere periode en het differentiëren op meerdere vakgebieden zowel op tempo als op moeilijkheid (het hogere orde denken). Begin schooljaar 2016-2017 is er een start gemaakt met het ontwerpen van een nieuw weektaak format.

Na inventarisatie bij de leerkrachten over hetgeen zij op het format willen hebben zijn de directie en de daltoncoördinatoren aan de slag gegaan. In deze weektaak krijgen naast het schriftelijk werk ook het doel van de week, het eigen leerdoel en het reflecteren op eigen handelen een plek. Daarnaast biedt dit format ruimte om te verrijken, verdiepen en compacten. In december zijn deze formats aan het team gepresenteerd en in januari 2017 zijn we ermee gestart.

Er zijn op school groepsoverzichten ontwikkeld. Deze groepsoverzichten zijn gekoppeld aan de differentiatiemogelijkheden op de dag- en weektaak.

2017-2018

Dit schooljaar willen wij de weektaak op maat nog meer gaan personaliseren. Binnen de school worden door de vakcoördinatoren richtlijndocumenten ontwikkeld voor het werken op meerdere niveaus. In het kader van passend onderwijs zijn de mogelijkheden in tempo en moeilijkheidsgraad uitgebreid.

In ons weektaakformat zitten veel mogelijkheden om op maat te werken. Deze mogelijkheden willen we dit schooljaar verder uitbreiden. Geleidelijk aan willen we de aandacht voor persoonlijkheidsontwikkeling en socialisatie in ons aanbod gaan uitbreiden.

Daarnaast willen we op onze school gaan werken met periode opdrachten. Hiermee zullen we in de bovenbouw een start maken.

bevindingen visitatieteam

Directie en team ondersteund door de daltoncoördinatoren hebben deze aanbeveling heel bewust opgepakt en er een mooie stapsgewijze uitvoering aan gegeven.

Het wekte onze nieuwsgierigheid dat de evaluatie zo stapsgewijs is opgebouwd. De verklaring is dat de school de beleidsplannen van de afgelopen jaren erbij heeft gepakt en ons zodoende zo nauwkeurig kon informeren.

We zien veel teksten in dit verslag terug in het daltonhandboek. We vernemen dat de teksten uit dit verslag later zijn opgenomen in het daltonhandboek. We maken de kritische kanttekening dat wij op deze plaats teksten hadden verwacht die meer op het gelopen proces had geëvalueerd en gereflecteerd.

Het starten met periodetaken in de bovenbouw juichen wij toe.

aanbeveling 2.

Laat de kinderen dagelijks reflecteren op hun handelen en werken.

evaluatie school

Toelichting:

Naast het werken met reflectievragen op de weektaak (zie boven bij aanbeveling 1) gaan we starten met coaching gesprekken met leerlingen.

Middels een vragenlijst heeft de leerkracht een gesprekje met de leerling om een nog duidelijker beeld te krijgen wat de leerling nodig heeft om zijn/haar taakwerk optimaal te kunnen uitvoeren.

Vanuit de OPOZ-academie zijn er, in samenwerking met 2 andere dalton-basis-scholen binnen het bestuur, vaardigheidslijnen voor de kernwaarden opgesteld.

Vervolgens is iedere school zelf aan de slag gegaan om de leerlijnen om te zetten naar "ik doelen".

Deze "ik doelen" gaan gebruikt worden als uitgangspunt voor de reflectievragen op de weektaak en zullen in het format van de weektaak worden opgenomen.

Traject:

2012 – 2013

Leerkrachten gaan aan het eind van iedere dag met de leerlingen de dag/het werken evalueren.

Hierdoor leren de leerlingen na te denken over het geleverde werk en de werkwijze waarop iets is aangepakt. Daarnaast kunnen ze van elkaar leren hoe een taak kan worden uitgevoerd.

Evaluatie wordt een vast item aan het eind van de dag op het taakbord.

2013 – 2014

Naast het mondeling evalueren van het werk gaan we dit jaar werken met proces/productdoelen. Deze doelen worden op de weektaak vermeld.

Er wordt een lijst met product/procesdoelen gemaakt welke gebruikt kan worden. Iedere leerkracht kijkt in zijn /haar groep welke doelen er op de weektaak staan. De doelen worden gekozen door de groepsleerkracht.

2014 – 2015

Er gaat dit schooljaar gewerkt worden met evaluatie/reflectie vragen op de weektaak. Deze zetten de leerlingen aan tot kritisch nadenken over het eigen handelen. Vervolgens zullen leerlingen gaan handelen naar hun bevindingen. Het eigenaarschap wordt versterkt. De eigen rol en handelen wordt door leerlingen geëvalueerd.

2015 – 2016

Er wordt dit jaar gestart met coaching gesprekken waarbij het reflecteren op eigen handelen een onderdeel zal zijn. Hierbij zijn eigenaarschap en verantwoordelijkheid erg belangrijk.

Aan het eind van dit schooljaar hebben we de werkwijze van de coach gesprekken en het reflecteren op eigen handelen geëvalueerd.

2016 – 2017

Dit jaar zijn we gestart met een nieuw format coaching gesprekken.

Het eerste deel van dit format heeft vragen die gemaakt zijn aan de hand van de leerlijnen die wij zelf hebben samengesteld. Leerlingen moeten bij deze vragen reflecteren op het eigen handelen. In de onderbouw reflecteren ze met behulp van smileys. Aan de hand van deze antwoorden gaat de leerkracht een gesprek hierover aan. Vanaf groep 6 reflecteren ze op een andere manier. Ze maken dan gebruik van een schaalverdeling, die ze middels een balk inkleuren.

In de groepen 7 en 8 wordt de schaalverdeling verfijnt op een schaal van 1 tot 10.

2017-2018

Dit schooljaar gaan we het evalueren intensiveren.

Naast het evalueren aan het eind van de dag en aan het eind van de week willen wij meerdere tussentijdse evaluatiemomenten inplannen. Dit kan individueel of in kleine groepjes. Dit kan proces en/of productgericht zijn. Leerlingen stellen een persoonlijk doel en reflecteren deze aan het eind van de week.

bevindingen visitatieteam

Ook deze aanbeveling is systematisch aangepakt. Ook hier worden we geïnformeerd over het nauwkeurige geplande proces dat de school heeft doorlopen. In de praktijk zien we en horen we van leerlingen en ouders zaken terug zoals coachingsgesprekken, evalueren aan het einde van de werkdag, doelen op de weektaak als ook reflectie.

aanbeveling 3.

Geef de leerlingen meer vrijheid in het samenstellen van hun taak en de keuze van de werkplek.

evaluatie school

Traject:

2012 – 2013

Naast het werk dat af moet zijn gaan we dit jaar op zoek naar een manier van werken waarin de vrije keuze van de leerlingen een aspect wordt van de weektaak. Dit jaar is er een keuzemogelijkheid door zelf uit een keuzekast te kiezen. Dit mag gedaan worden op een zelf te bepalen tijdstip tijdens het taakwerk.

Op deze manier heeft de leerling op beperkte schaal invloed op hetgeen er gedurende de week aan werk verricht wordt.

In het schooljaar erna wordt deze keuzemogelijkheid uitgebreid.

2013 – 2014

Dit jaar gaan we werken met de keuzekast en daarnaast met keuzemappen. In deze mappen zitten opdrachten op alle vakgebieden. De leerlingen kunnen uit deze mappen kiezen waar zij mee aan de slag willen. Dit kan individueel maar met een samenwerkingsopdracht. Dit proces is aan het einde van het schooljaar geëvalueerd. Deze evaluatie wordt gebruikt om de keuzemogelijkheden uit te kunnen breiden.

2014 – 2015

Op het gebied van werkplek kiezen (aula, gang, rustige plek in de klas) zijn dit jaar study buddies aangeschaft. In iedere groep is de mogelijkheid om rustig te werken zonder een stilteplek buiten het lokaal te kiezen. Het voordeel hiervan is dat de leerling zich beter kan concentreren en toch de nodige hulp/instructie kan krijgen die het nodig heeft. Er zijn afspraken gemaakt over de werkplekken binnen de school. In de aula zijn de werkplekken gevisualiseerd. Dit jaar zijn we begonnen met bijeenkomsten rond MI. Deze bijeenkomsten hebben geleid tot het besluit dat wij naast keuzekasten en keuzemappen komend jaar gaan werken met MI kasten.

2015 – 2016

Er zijn MI kasten aangeschaft en volgens het principe van de 8 intelligenties (theorie van Gardner) zijn de kasten gevuld. Het werken met de kasten is niet in alle groepen hetzelfde. Er bleek verwarring te ontstaan wat er nu precies in de kasten moest komen. Iedere groep vulde de kast en werkte met de kast op zijn/haar eigen manier.

N.a.v. de experimenteerfase zijn tot de conclusie gekomen dat de verschillen te groot zijn en er een meer uniforme manier van werken gehanteerd gaat worden. Komend schooljaar gaan we dit uitwerken en toepassen.

2016 – 2017

Op de eerste studiedag is een nieuwe opzet door de vakcoördinator MI gepresenteerd. Deze werkwijze en visie is vastgelegd. Met de nieuwe inrichting van de MI kasten gaan we aan de slag.

Begin dit schooljaar is er begonnen met het maken van een nieuw, gedigitaliseerd format voor de dag- en weektaak. Dit nieuwe format moet meer tegemoetkomen aan de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Naast de cognitieve vakken moet er meer ruimte komen voor zowel het sociale als het persoonlijke aspect van de leerling.

2017-2018

De MI kasten hebben een plek gevonden in de klas en de werkwijze is bekend bij de leerlingen. De MI-opdrachten zijn verrijkt met opdrachten die het hogere orde denken stimuleren.

Daarnaast werken we sinds dit jaar met een nieuwe opzet van het keuzewerk in de bovenbouw. In de groepen 6 t/m 8 werken de leerlingen met een keuzemap. Hierin zitten keuzeopdrachten die bij de belevingswereld van de leerlingen passen op alle vakgebieden. Elke week is er de mogelijkheid om een opdracht te kiezen uit de map. Er wordt gewerkt naar een geleidelijke invoering van periode opdrachten

bevindingen visitatieteam

Opnieuw zien we weer dat deze aanbeveling eveneens heel systematisch opgepakt is. In de praktijk zien we de beschreven ontwikkelingen terug. De leerlingen hebben inderdaad de vrijheid een werkplek te zoeken. Uiteraard is het e.e.a. geregeld met een kaartje op het planbord. Niet iedereen kan op hetzelfde moment buiten het groepslokaal werken. Wel valt ons de opstelling van de leerlingentafels op. Dat oogt heel klassikaal. En wij hebben vandaag ook tamelijk veel klassikaal gegeven lessen gezien. Zouden andere opstellingen vrijheid, zelfstandigheid en samenwerken kunnen bevorderen? Effectiviteit kunnen verhogen?
Een grotere inbreng van leerlingen bij het samenstellen van hun taak bevordert o.i. de innerlijke motivatie.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Vrijheid in ons daltononderwijs betekent leerlingen de gelegenheid geven het taakwerk zelf te organiseren. Vanaf groep 1 leren leerlingen hun taakwerk zelf te plannen. Zij mogen zelf bepalen op welke dag zij de betreffende taken uitvoeren. Dit gebeurt in de onderbouw (gr. 1 t/m 5) per dag en in de midden- en bovenbouw (gr. 6 t/m 8) per week. De leerlingen mogen vanaf groep 1 hun eigen werkplek kiezen. In de ochtend hanteren wij “rustig werken plekken” en “samenwerkingsplekken” in de aula en de gang. In de middag worden deze plekken allemaal gebruikt als samenwerkingsplekken. In de groep hebben leerlingen de keuze waar ze willen werken en of ze gebruik willen maken van hulpmiddelen zoals een koptelefoon of een stilteplek. De leerlingen leggen verantwoording af aan de leerkracht. De leerkracht controleert en evalueert het proces en het product.

Vanaf de tweede helft van groep 3 hebben leerlingen de keuze om hun persoonlijk doel te stellen. Hier hebben we op school een doorgaande lijn voor gemaakt die verwerkt is in de weektaak. Hiermee leren we kinderen begeleid doelen te stellen. Vanaf groep 6 bepalen de leerlingen zelf hun persoonlijk doel en evalueren dit aan het eind van de week.

Ambitie

Doordat de leerling van groep 3 t/m 8 zelf zijn taak mag inplannen en aan zijn taak mag werken is hij verantwoordelijk voor zijn eigen werk. De leerling legt verantwoording af door het terugkoppelen van de doelen van de lessen. Het gaat er uiteindelijk niet om of een leerling zijn of haar taak af heeft, maar of de leerling de doelen van de week kent en aan de leerkracht kan laten zien of en hoe hij deze doelen heeft gehaald.

bevindingen visitatieteam

Vanaf de kleuterperiode wordt de leerlingen geleerd zelf hun taakwerk in de te plannen en af te kleuren. Het afkleuren geeft aan dat de taak af is, niet met welk resultaat de taak is gemaakt. De weektaak is sterk gedifferentieerd en gedigitaliseerd.

De leerlingen hebben de mogelijkheid om een zelf gekozen persoonlijk doel te stellen, waar de leerling zich in wil verbeteren.

In een aantal groepen mogen de leerlingen eigen onderzoeksvragen stellen en hieraan werken als de andere taken af zijn.
 De leerlingen kijken zelf hun taakwerk na en leveren het daarna in bij de leerkracht. Vanaf de bovenbouw registreert de leerling op het digibord welke taken hij af heeft.
 De leerlingen hebben vrijheid van werkplek. Ze maken op een natuurlijke manier gebruik van de verschillende ruimtes in de school.
 De gemaakte afspraken zijn duidelijk voor de leerlingen.
 Er zijn een paar klassentaken. Een aantal leerlingen is hier verantwoordelijk voor, dit rouleert.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Om de verantwoordelijkheid van leerlingen te ontwikkelen geven leerkrachten vanaf groep 1 de leerlingen het vertrouwen om zelf keuzes te maken. De keuzevrijheid die de leerlingen krijgen gaat wel samen met duidelijke schoolregels. De groepsleerkracht laat zien dat er vrijheid in gebondenheid is. Binnen duidelijke kaders die de leraar aangeeft, zijn er verschillende opties mogelijk voor de leerlingen. Naast het bieden van de vrijheid bestaat ook de mogelijkheid deze vrijheid (deels) terug te draaien wanneer blijkt dat een leerling nog moeite heeft met deze vrijheid.. Wij werken met gedigitaliseerde dag- en weektaken waaraan opdrachten gebonden zijn. Zo is de volledige taakinhoud gedifferentieerd per leerling of groepje leerlingen.

De leerkracht kan beter 'loslaten' en vertrouwen schenken aan zijn leerling als er sprake is van gedeelde verantwoordelijkheid. We doen dit door vanuit de dag- en weektaak de leerlingen eigenaarschap te geven. Het is een samenspel wat per leerling of per groep wordt afgestemd. De ervaring en vaardigheden van de groepsleerkracht spelen hierbij ook een rol. Zelf nakijken, werken geleidelijk aan eigen doelen leren stellen dragen hieraan bij.

Maatwerk is bij ons op school een speerpunt geweest de afgelopen periode. Door het maken van een nieuw weektaak format kunnen we meer tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Standaard hebben de leerkrachten de mogelijkheid om de kinderen op 4 niveaus in te delen per basisvak. Daarnaast is het mogelijk om de leerlingen extra uitdaging te bieden waar nodig.

Door onze lessen gedifferentieerd aan te bieden, krijgen de leerlingen op hun eigen niveau sturing en begeleiding in het behalen van de leerdoelen. Tijdens het werken begeleidt de leerkracht waar nodig de kinderen individueel of in kleine groepen om hun leerdoel te behalen en de taak te volbrengen. Leerlingen hebben twee keer per jaar een coachinggesprek. Aan het begin van het jaar zijn er introductiegesprekken met ouders gevoerd. Deze informatie wordt gebruikt om ons onderwijs zo goed mogelijk op onze leerlingen af te stemmen.

bevindingen visitatieteam

De leerkracht kijkt of het ingeleverde werk naar behoren is gemaakt en geeft dit aan op het takenoverzicht op het digibord.
 De leerkrachten stellen digitaal de gedifferentieerde weektaak samen. De weektaak wordt op naam uitgeprint.
 We hebben gezien dat de leerkrachten de kinderen individueel hulp bood, mocht dit nodig zijn.
 Er wordt geoefend met leerlingen meer ruimte te geven om eigen leerdoelen te formuleren.
 We hebben niet gezien dat de leerkracht de leerlingen de mogelijkheid bood om aan verschillende gedifferentieerde instructies mee te doen.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Op onze school heerst een goede en vertrouwde sfeer. Daltonafspraken zijn duidelijk en gelijklopend door de hele school en zichtbaar. Ons aandachtspunt blijft het elkaar aan durven spreken op de gemaakte afspraken. Naast de taken in de groepen hebben meerdere leerkrachten coördinerende taken. Deze coördinatoren begeleiden collega's op een bepaald vakgebied om de lessen naar een hoger niveau te tillen. Daarnaast zijn er coördinatoren die vakoverstijgend werken binnen de school. Denk hierbij aan de daltoncoördinatoren, de zorgcoördinator en de coördinator gedrag. Deze werkwijze is een speerpunt bij ons op school om een professionele leeromgeving te worden. Hierbij krijgen de leerkrachten kansen om zich te specialiseren. Dit kan zijn op het gebied van gedrag, zorg, specialisatie jonge kind e.d.

Wij zijn ons bewust van de noodzaak om breder onderwijs aan te bieden gericht op de 21st eeuw. Socialisatie, persoonlijkheidsontwikkeling en omgaan met moderne media worden steeds belangrijker

De Springplank is een lerende organisatie. De school ontwikkelt zich richting een professionele leergemeenschap. Leerlingen en leerkrachten kunnen zich ontwikkelen naar hun mogelijkheden. Er wordt een pro-actieve houding hierin verwacht. Er is sprake van gedeelde sturing. (zie traject De Springplank 2015-2020). We vragen veel van elkaar. De werkdruk wordt soms als hoog ervaren. We staan voor een brede kwaliteitsontwikkeling (zie kwaliteit- en borgingcyclus). Er heerst vertrouwen binnen de school op vele niveaus. Doordat we met vakcoördinatoren en werkgroepen werken, heeft het team zelf de verantwoordelijkheid voor een bepaald onderwerp. Dit zorgt voor eigenaarschap voor de schoolontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

De regels zijn door de hele school duidelijk en uniform. De leerkrachten zijn enthousiast en gemotiveerd. De leerkrachten krijgen de ruimte om te experimenteren. De leerkrachten kiezen een vakgebied waar ze zich in specialiseren en coördineren dit vakgebied binnen het team. Er is een duidelijke kijkwijzer ontwikkeld om het daltongehalte van de school vast te stellen en daar krachten en ontwikkelpunten uit te halen. De school heeft een prachtig digitaal en gedifferentieerd weektakensysteem ontwikkeld wat gekoppeld is aan toetsgegevens en groepsplannen. Dit alles wordt op een A3-tje vastgelegd.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Bij ons op school is de stelregel:
“Alles wat de leerling zelf kan, hoeft de leerkracht niet te doen”.
 Vanaf groep 1 beginnen we al met het zelfstandig maken van de leerlingen. In de onderbouw uit dit zich in het zelf pakken van materiaal tijdens het zelfstandig werken en het netjes opruimen. Ook om hulp vragen bij andere leerlingen als iets niet lukt wordt gestimuleerd. Daarnaast hebben de leerlingen huishoudelijke taken die zij zelfstandig uitvoeren. De zelfstandigheid wordt naar mate zij in een hogere groep komen steeds groter. Denk aan het zelf kiezen van de werkplek, samenwerken, nakijken, hulp vragen en persoonlijke doelen kunnen stellen. De leerlingen leren al vanaf groep 1 te werken met een weektaak.

De ontwikkeling loopt op van weektaken met basistaken per dag tot dag- en week-taken met allerlei soorten opdrachten, die de leerlingen zelf over de week leren verwerken. (Zie voor uitgebreide beschrijving ons daltonhandboek)

Vanaf groep 1 kunnen de leerlingen omgaan met uitgestelde aandacht. De groepen 1 en 2 maken gebruik van een knuffel op de stoel om de leerlingen te laten zien dat de leerkracht niet gestoord kan worden. In groep 3 t/m 5 werken leerlingen met een daltonblokje. Hierop kunnen de leerlingen aangeven of ze een vraag hebben of dat ze niet gestoord willen worden. Vanaf groep 6 is het vrijblijvend om het daltonblokje te gebruiken.

Vanaf de tweede helft van groep 3 werken de leerlingen met een planbord. Hier staat op wat de planning van de dag/week is. Er wordt gebruik gemaakt van twee kleuren. Licht paars is lesgebonden tijd en donkerpaars is zelfstandig werken tijd. Zo kunnen de leerlingen zien hoe lang ze op een dag zelfstandig aan de taken kunnen werken.

In de onderbouw begint het zelf nakijken al d.m.v. zelf corrigerend werk. In groep 3 wordt een start gemaakt met het zelf nakijken van het werk. In groep 4 wordt dit uitgebreid. Denk hierbij aan rekenen blauw, rekenen rood en werkbladen. Vanaf groep 5 kijken de leerlingen alles zelf na wat ze kunnen nakijken. Hierbij zijn natuurlijk uitzonderingen mogelijk.

bevindingen visitatieteam

Wij zien dat de leerlingen gewend zijn hun materialen te pakken, naar een ander te lopen voor een hulpvraag. 's Morgens bij aanvang van de schooldag (inloop vanaf 08.15 uur) zie je kinderen hun werk pakken en een plekje zoeken om aan de slag te gaan. Ook is het mogelijk even wat aan de leraar te vragen. Andere leerlingen praten wat met elkaar over hun belevenissen. Vanaf 08.30 uur is iedereen aan het werk en gebruikt de leraar de tijd om korte instructies te geven, kinderen op weg te helpen enz. Zelf nakijken vindt plaats. Leraren houden daar vervolgens steekproefsgewijs controle op.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Maatwerk is bij ons een speerpunt op school. In de groepen 3 t/m 8 werken we met een dag- en weektaak op meerdere niveaus. Per leerling kunnen we het taakwerk op niveau per vakgebied indelen. Hierdoor ontstaat een persoonlijke weektaak op maat. De leerkracht geeft door middel van het planbord aan hoeveel tijd er voor zelfstandig werken is en op welke momenten er instructie wordt gegeven. Daarnaast zorgt de leerkracht voor eenduidige afspraken over het zelfstandig werken en het materiaal dat de leerlingen nodig hebben om de taken te maken.

De voorwaarden om tot zelfstandig leren en werken te komen worden gecreëerd door leerkrachten op school. Door elke leerling echt individueel te zien kan er talentontwikkeling plaatsvinden, maar ook steeds meer individuele leerdoelen ontstaan.

Vanaf het moment dat alle leerlingen binnenkomen om 8.15 uur kunnen zij direct zelfstandig aan de slag. De inloop duurt 15 minuten, daarna werken de leerlingen tot 9.00 uur zelfstandig. Deze tijd kan door de leerkracht gebruikt worden om leerlingen individueel of in groepjes extra instructie te geven, coachgesprekjes te voeren e.d.

Tussendoor wordt er door de leerkracht gelust om leerlingen te helpen die hulp vragen.

Door middel van het gebruik van de MI-kast, de keuzekast en/of de keuzemappen geven we de leerlingen de ruimte zich te ontwikkelen in datgene waar hun interesse ligt.

Door het presenteren van werk (projectweek), boekbespreking, spreekbeurten, "dit ben ik" presentaties, open podia, trotsborden en groepsdoorbrekende middagen delen leerlingen hun kwaliteiten en talenten. Vanuit het strategisch beleidsplan op bestuursniveau wordt de komende jaren gewerkt aan talentontwikkeling. We willen talentontwikkeling in den brede zin aanpakken. Ons beleidsstuk kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong valt hieronder.

bevindingen visitatieteam

De met een computerprogramma gemaakte gedifferentieerde weektaak levert voor elke leerling een op maat gemaakte en op naam uitgedraaide taak op. Het programma is zo ingericht dat één keer ergens iets invullen direct ook komt de staan op andere relevante plaatsen in het hele programma. Dit programma moet naast het doel kinderen op maat te bedienen ook voor leraren voordelen opleveren. Van week tot week staat geregistreerd hoe elke leerling ervoor staat. Het groepsdoorbrekend werken gaat verder dan tutorlezen. De school werkt bewust met maatjesgroepen. Oudere leerlingen voeren samen met jongere activiteiten uit, zoals bv. een gymles, een gedicht voorlezen en daar een knutselactiviteit aan verbinden, poppenkast spelen, een zelf gekozen of bedachte activiteit uitwerken. Wij waarderen dat.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Binnen de school krijgen leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel de ruimte om zich te ontwikkelen. Er zijn mogelijkheden voor vervolgoopleidingen en ook (externe) cursussen worden regelmatig gevolgd. Door collegiale consultatie en intervisie geven we de gelegenheid van en met elkaar te leren. Via het bestuur zijn er elk jaar mogelijkheden om je als leerkracht te ontwikkelen door middel van de OPOZ-academie. Er zijn vakcoördinatoren aangesteld die naast het reguliere werk initiatieven nemen om het vakgebied naar een hoger plan te tillen. Drie leerkrachten hebben een scholing gevolgd tot specialist Jonge Kind. De taalcoördinator heeft de opleiding taalcoördinator gevolgd. Twee leerkrachten hebben zich bekwaamd als daltoncoördinator. De vakcoördinator gedrag volgt gerichte cursussen m.b.t. haar aandachtsgebied. De directie bekwaamt zich in het versterken van persoonlijk leiderschap en volgt de opleiding Master Innovation in Leadership of Education. Onze organisatiestructuur biedt voldoende ruimte om te ontwikkelen. We zijn ons bewust van elkaars kwaliteiten.

bevindingen visitatieteam

Alle leraren hebben naast hun lesgevende taak ook een coördinerende taak. Zij scholen zich op hun gebied. Ze zijn vraagbaak voor de collega's. Ze initiëren nieuwe onderwerpen en brengen die in bij de teamvergadering. Die vergadering wordt door hen geagendeerd en geleid. Leraren geven aan op welk terrein ze graag een coördinerende rol wil spelen. Hun wensen worden zoveel mogelijk gehonoreerd.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Samenwerken is in ons onderwijs een vanzelfsprekendheid. Vanaf de kleuters leren we de leerlingen aan om samen te werken. We stimuleren het samenwerken. Dit heeft naast een sociaal doel ook een cognitief doel. Denk hierbij aan het samenwerken aan een opdracht, maar ook aan het helpen bij het strikken van veters e.d.

Op school vinden we het werken met maatjes belangrijk om het samenwerken te stimuleren. Leerlingen leren zo van en met elkaar. Wij hebben er als school voor gekozen om in de groepen 1 t/m 3 met maatjes te werken. Na elke vakantie worden deze maatjes gewisseld. Vanaf groep 4 werken de leerlingen in bepaalde gevallen ook met maatjes, maar dit is vaak op niveau van het vak.

Tijdens het zelfstandig werken wordt de leerling waar nodig door de leerkracht begeleid om de samenwerkingsvaardigheden te vergroten (denk aan tips en adviezen)

Ook wordt er regelmatig gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen. We bieden een veilig pedagogisch klimaat om te kunnen samenwerken. We geven de leerlingen daarin ook verantwoordelijkheid.

Naast het samenwerken in de klas, wordt er ook met maatjesklassen gewerkt. Gedurende een periode zijn er 2 groepen aan elkaar gekoppeld. Deze groepen kunnen elkaar helpen/ samenwerken bij bepaalde activiteiten. Er wordt gedurende het schooljaar 3x gewisseld van groepen.

bevindingen visitatieteam

Over het werken met 'maatjesgroepen' schreven wij onze bevindingen al bij zelfstandigheid.

In de groepen zien wij veel samenwerking. Bij navraag bij de leerlingen weten ze goed te vertellen dat samenwerken wel wat anders is dan elkaar de bal toespelen in de vorm van de antwoorden geven. Ze leggen ons uit dat het gaat om 'elkaar te helpen zoals de juf dat doet'. Met het pedagogisch klimaat is o.i. niets mis.

Wij zien inderdaad ook coöperatieve werkvormen.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Op onze school heerst een veilig pedagogische klimaat waar de afspraken helder zijn voor leerkrachten en leerlingen. We hebben een organisatiestructuur met vakcoördinatoren en gedeelde verantwoordelijkheid.

De leerkrachten zorgen voor lesactiviteiten waar samenwerken vaak centraal staat. Dit kan middels het maatjessysteem zijn, via coöperatieve werkvormen en/of klassendoorbreekende activiteiten. Deze activiteiten kunnen zowel een sociaal en/of didactisch aspect hebben.

Op onze school heerst een goed sociaal klimaat waardoor het samenwerken tussen leerkrachten soepel verloopt. Dit komt mede doordat de leerkrachten allemaal de drive hebben om onze leeromgeving tot een professionele leeromgeving te maken.

De samenwerking tussen leerkracht en ouders vinden wij heel belangrijk. Er zijn verschillende werkgroepen waarin ouders participeren (PR, Zorg, OR, MR). Middels introductie- en 10 minuten gesprekken houden ouders/verzorgers en de school elkaar op de hoogte. Met elkaar zorgen we ervoor dat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Door de laagdrempeligheid die op onze school heerst, vindt er veel samenwerking tussen leerkracht en ouders plaats.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen geven aan dat ze op een 'fijne school' zitten. De kinderen gaan goed met elkaar om, vinden de gevraagde leerlingen. Ook vinden ze dat de juffen aandacht hebben voor de vragen van de kinderen. De ouders die wij spreken zijn tevreden over de contacten met de leraren.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Onze school heeft een gezamenlijke visie om een professionele leergemeenschap te worden. Wij maken gebruik van elkaars kennis en hierdoor wordt de kwaliteit van ons onderwijs verbeterd. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid wordt (binnen alle lagen in de school) nagestreefd. Onze schoolorganisatie en ons schoolbeleid is hierop ingericht. We streven een efficiënte schoolorganisatie na. We willen een hoge kwaliteit, waarin we het registeren tot een minimum beperken. Groepsplannen zijn afgeschaft. Richtinggevende A3 groepsoverzichten en effectieve analyses vormen het uitgangspunt.

Omdat wij het erg belangrijk vinden dat de leerlingen de school zien als een veilige leergemeenschap hebben wij ervoor gekozen om onder andere een leerlingenraad samen te stellen. Deze raad bestaat uit leerlingen uit de groepen 5 t/m 8. Om een goed beeld te krijgen wat er leeft onder de leerlingen vindt er eens per 6 weken een leerlingenraad plaats met de directeur. Hier worden onderwerpen behandeld zoals pedagogisch klimaat, gedragsregels, inrichting schoolplein, dalton aspecten etc. De terugkoppeling hiervan vindt plaats in de groepen en tijdens de teamvergaderingen.

Ons profiel is gebaseerd op kwalificering, socialisering en persoonlijkheidsontwikkeling (zie bijlage schoolplan 2015-2020).

bevindingen visitatieteam

Visie en beleid zijn een goede basis voor efficiënte samenwerking. Het zelf ontworpen programma 'gedifferentieerde weektaak' is een krachtig middel om overzicht te bewaren en goede analyses te maken.

De leerlingenraad (zie ook onder 'Uit gesprekken met leerlingen' komt bij ons over als een actieve betrokken groep. Het hier boven benoemde profiel past uitstekend in de ontwikkeling in het onderwijs anno 2017 en sluit goed aan bij de visie van de Nederlandse Dalton Vereniging.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Op onze school hebben we er voor gekozen om vanaf de kleutergroepen de leerlingen vertrouwd te maken met het plannen van hun taken.

De leerlingen van de groepen 1/2 werken met een takenbord. Hierop staan de taken die de leerlingen in een week maken. Groep 1 heeft 3 taken per week. Groep 2 heeft minimaal 5 taken per week. Als leerlingen in groep 1 binnenkomen zijn de taken nog niet verplicht. Hier zit een opbouw in en wordt door de leerkracht begeleid. In de eerste helft van groep 3 werken de leerlingen met het takenbord voor de weektaak. Hierop plannen de leerlingen per taak. De dagtaken staan op papier.

In de tweede helft van groep 3 werken de leerlingen met een nieuw format waar zowel de dagtaak en de weektaak op vermeld staan. Hierbij plannen de leerlingen nog steeds per taak.

De leerlingen van de groepen 4 en 5 plannen voor 1 dag het werk op het weektaakformulier.

Als de leerling klaar is met het geplande werk voor die dag dan gaat het door met het nog niet geplande werk dat nog op de weektaak staat.

De groepen 6, 7 en 8 plannen de taken op maandag voor de hele week en sturen deze zo nodig bij.

In de week kunnen de leerlingen hun planning bijsturen waar nodig. Naast het plannen wordt vanaf groep 2 ook gewerkt met doelen reflecteren die op het takenbord/weektaakformulier staan. In groep 2 en 3 is dit een ik-doel dat gericht is op het taakproces. Vanaf groep 4 kunnen ze naast het vastgestelde ik-doel een keuze maken uit 3 door de leerkracht geformuleerde persoonlijke doelen. Vanaf groep 6 worden de persoonlijke doelen zelf geformuleerd. Aan het eind van de week of aan het begin van de nieuwe week wordt de weektaak en de doelen die erop staan geëvalueerd. Dit is een proces waar wij vorig jaar mee begonnen zijn. Met de invoer van ons nieuwe weektaakformulier is het formuleren van en reflecteren op de doelen meer zichtbaar voor de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen reflecteren op een vooraf vastgesteld leerdoel en een persoonlijk leerdoel. Dit doen de leerlingen aan het eind van de week op de weektaak. We hebben niet gezien dat de leerlingen reflecteren op de taken die ze net hebben gemaakt.

De doelen van de lessen zijn niet zichtbaar voor de leerlingen.

De leerlingen houden twee keer per jaar een coachingsgesprek met de leerkracht. Er vinden regelmatig klassikale reflectiegesprekjes plaats om te benoemen hoe er gewerkt wordt, wat goed gaat en waar verbetermogelijkheden liggen.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

De leerkracht reflecteert dagelijks met de leerlingen. Dit kan op verschillende gebieden en in verschillende vormen. Denk bijvoorbeeld aan gesprekken met de hele groep, individuele gesprekken of gesprekken in groepjes. In deze gesprekken komt het samen-werken, reflecteren op eigen handelen, reflecteren op doelen en sociale vaardigheden aan bod.

De leerkrachten reflecteren dagelijks op hun eigen handelen om te kijken of de gestelde doelen van de lessen behaald zijn. Deze doelen zijn terug te vinden in de groepsmap. Zo nodig kan de leerkracht de weekplanning aanpassen waar nodig.

Door de goede sfeer tussen teamleden is het mogelijk om elkaar te raadplegen waar nodig. In de toekomst willen we het bekijken van elkaars lessen en het reflecteren hierop uitbreiden.

bevindingen visitatieteam

Er is een duidelijke opbouw gemaakt in het inzetten van ik-doelen op de weektaak. Van leerkracht gestuurd, naar steeds meer leerling gestuurd.

De doelen van de les zijn niet zichtbaar voor de leerlingen.

De leerkrachten denken na over en experimenteren met verschillende reflectievormen.

De leerkrachten benoemen de mogelijkheid tot experimenten en proeftuintjes.

De leerkracht voert coachingsgesprekken met de leerlingen en omgekeerde 10-minutengesprekken met de ouders.

De leerkrachten voeren rapportgesprekken met de ouders, zonder de leerlingen.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Het invoeren van collegiale bezoeken (drie maal per jaar) zorgt ervoor dat we van elkaar blijven leren, dat doorgaande lijnen bekeken worden en er zo nodig positieve feedback gegeven en/of ontvangen kan worden. Middels een kijkwijzer leren leerkrachten kritisch naar elkaar te kijken. Het leren van elkaar kan nog optimaler worden benut. We willen wel, maar de waan van alle dag haalt ons soms weer in. Ons streven is om komend schooljaar bepaalde vakgebieden centraal te stellen tijdens de collegiale bezoeken.

Door het invoeren van coördinatoren op vakgebieden wordt er in de groepen door de coördinator lessen geobserveerd om de vaardigheden te verbeteren. Daarnaast worden er groeps- en flitsbezoeken afgelegd door de dalton coördinatoren en directie om het daltonproces te bewaken. Al deze bezoeken worden individueel en in teamverband geëvalueerd.

Sinds twee jaar vinden er jaarlijks twee bijeenkomsten plaats met de andere daltonscholen in Zoetermeer. Dit om van en met elkaar te leren en ons daltononderwijs in Zoetermeer naar een hoger plan te tillen.

Voor de groepen 1 t/m 8 hebben we een doorgaande leerlijn ontwikkeld op het gebied van reflecteren. Deze is verwerkt in de nieuwe weektaakformulieren (zie Dalton handboek).

bevindingen visitatieteam

Er is een mooie kijkwijzer ontwikkeld. De school reflecteert hiermee op eigen handelen en stelt gemaakte plannen bij en nieuwe plannen op. De verschillende coördinatoren zorgen voor het opstellen en uitzetten van plannen binnen hun vakgebied en reflecteren hierop met het team tijdens teamvergaderingen. Het leren van elkaar binnen de school, zou de school nog verder willen ontwikkelen. De school heeft op structurele basis contact met de andere daltonscholen in Zoetermeer, met de insteek om van elkaar te leren en van elkaars expertise gebruik te maken. De school probeert bij de regiobijeenkomsten aanwezig te zijn en hier te halen en brengen.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De leerling krijgt een weektaak op maat, zodat de leerdoelen die ze aangeboden krijgen passen bij hun eigen ontwikkeling. Dit kan in hoeveelheid en/of in moeilijkheid. Om deze doelen te bereiken moet de leerling zijn tijd efficiënt gebruiken. Dit wordt bereikt door gebruik te maken van:

- De rustige en samenwerkingsplekken in de gang, aula en de klas.
- Het zelfstandig werken tot 9.00 uur.
- Het planbord waar op staat hoeveel tijd ze hebben om zelfstandig te werken.
- De kennis van andere leerlingen.
- De kennis van de leerkracht.

Niet alle leerlingen volgen de gehele instructie. Op basis van onze uitgebreide analyses op groep, vak- en schoolniveau worden de kinderen ingedeeld op onderwijsbehoeften, niveaus en leerstrategieën. Deze informatie is opgenomen in ons A3-groepsoverzicht. Schoolbreed worden de leerlingen binnen de kernvakken ingedeeld en ontvangen zij een instructie passend bij hun kenmerken. Daarnaast is het afhankelijk per groep welke overige vakken hiervoor in aanmerking komen.

Bij het rekenen zijn we gestart met het vooruit te toetsen. Een aantal leerlingen krijgt leerstof die hen meer uitdaging biedt. We zoeken nog naar meer geschikte materialen. De vakcoördinator HB ontwikkelt in samenspraak met de vakcoördinator rekenen een passend aanbod.

We werken planmatig en volgens afspraken die zijn vastgelegd in ons kwaliteits- en borging systeem. Voor de vakgebieden worden richtinggevende notities opgesteld.

Effectieve instructie is nog steeds in ontwikkeling op onze school. Door bijvoorbeeld het gebruik van coöperatieve werkvormen verder te ontwikkelen wordt de instructie een stuk effectiever voor alle leerlingen. De dag- en weektaken worden geleidelijk aan afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

In de toekomst willen we het doel van de taak centraal gaan stellen voor leerlingen. Dit betekent dat als een leerling het beoogde doel behaald heeft, hij/zij de overige opdrachten niet meer hoeft te maken. Dit item zal een speerpunt zijn voor de komende jaren.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen krijgen een weektaak op maat. De doelen van de les zijn niet zichtbaar voor de leerling, deze worden wel veelal benoemd aan het begin van de les. Alle leerlingen volgen de klassikale instructie. De momenten van klassikale instructies zijn inzichtelijk voor de leerlingen.

De leerlingen zijn actief bezig met hun taak.

De leerlingen maken gebruik van stilte- en samenwerkingsplekken als ze daar behoefte aan hebben, of als de taak daarom vraagt.

De leerlingen helpen elkaar.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Op onze school wordt er handelingsgericht en opbrengstgericht gewerkt. De onderwijsbehoefte van de leerling staat centraal. Dit is terug te vinden in ons A3 groepsoverzicht. Hierin staan per vakgebied de onderwijsbehoeften van iedere leerling en het leerniveau. Deze informatie gebruiken wij om onze lessen zo efficiënt mogelijk in te zetten. De leerkracht zorgt voor een gedifferentieerde taak voor elke leerling. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in hoeveelheid, moeilijkheid en interesse.

Naast het digibord werkt elke klas met laptops om zo effectief mogelijk om te gaan met de leertijd. Tijdens onze inloop heeft de leerkracht de mogelijkheid om extra instructie te geven aan leerlingen. Dit kan individueel of in groepjes.

Aan de hand van methodetoetsen wordt bekeken welke leerlingen de doelen niet hebben behaald. Hier wordt een plan van aanpak van gemaakt voor de volgende periode in de methode overzichten. Er is een uitgebreid kwaliteit- en borging-systeem die aan het onderwijsproces ten grondslag ligt (zie ons handboek kwaliteit)

We zetten in op kwaliteit, daarbij is effectiviteit een belangrijk aspect voor ons. We willen een goede balans tussen aan de ene kant opbrengsten analyseren en aan de andere kant de leerling centraal stellen (en deze vooral niet alleen maar zien als een vaardigheidsscore). De uitdagingen die passend onderwijs vraagt hebben onze aandacht.

bevindingen visitatieteam

Er wordt bij de instructie gebruik gemaakt van het 'appel' model. We hebben niet gezien dat de instructies gegeven werd op verschillende niveaus passend bij de ontwikkeling van het kind.

We hebben niet gezien dat er extra instructies aan kleine groepjes werden gegeven. Leerkrachten maken gebruik van een uitgebreid kwaliteit- en borging-systeem om het onderwijsproces te monitoren.

De indeling van het lokaal is niet in alle klassen hetzelfde en lijkt ons niet altijd even effectief.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Ons onderwijs wordt efficiënt ingericht door middel van rustige werkplekken, samenwerkingsplekken, inloop, planbord met daarop instructie en zelfstandig werktijd, gedifferentieerde weektaken, extra instructie tijdens het werken, keuzekasten, keuzemappen en MI kasten.

Sinds vorig jaar werken wij met een doorgaande lijn voor de daltoncompetenties. Dit is voor leerlingen gemaakt met behulp van ik-doelen. Voor de leerkrachten is er in het kader van High Performance Organisatie een daltonscan gemaakt op leerling, leerkracht en schoolniveau. Het is de bedoeling dat dit twee keer per jaar door de leerkracht wordt ingevuld. Hiervan wordt een analyse gemaakt en deze wordt besproken in een vergadering. Hierna kunnen acties ondernomen worden waar nodig.

De school heeft een goed zorgbeleid. Er zijn voortgangsgesprekken met de directie. De leerkracht en IB-er hebben minimaal twee keer per jaar een groepsbespreking. Onze leerlingen worden cyclisch besproken. Onderdeel van deze cyclisch is het 6 wekelijkse zorg-adviesteam. De informatie wordt bewaard in ons digitale leerlingvolgsysteem/leerlingdossier. Met behulp van een plan van aanpak wordt de leerling in de klas geholpen om de doelen/vaardigheden, die hij/zij niet beheerst, te behalen.

Als dit niet lukt, kunnen we ook gebruik maken van externe zorginstanties. De leerlingen die extra zorg nodig hebben, worden met behulp van een groei-document gemonitord.

bevindingen visitatieteam

De school werkt opbrengstgericht.
Er is een doorgaande lijn van daltoncompetenties voor de leerlingen ontwikkeld. De school heeft de leerlingen goed en overzichtelijk in beeld d.m.v. het kwaliteit- en borgingssysteem.

6. Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

We werken volgens een plan van aanpak aan de ontwikkelingen van ons daltononderwijs. Per jaar wordt er een plan van aanpak opgesteld. De Daltoncoördinatoren initiëren dit samen met team. Daarbij is borgen een belangrijk aspect. Onze school heeft een daltonhandboek waar de afspreken en regels beschreven staan. Het handboek en gemaakte afspraken dragen bij aan borging. Per vier jaar worden die in het schoolplan verwerkt. Daarnaast hebben we een daltonbeleidsplan waarin de ontwikkelingen voor de aankomende jaren staan beschreven. Deze zal na het visitatiebezoek vernieuwd worden.

De vijf kernwaarden en het borgen hiervan staan centraal in het vormgeven van ons onderwijs. We bespreken regelmatig bepaalde (Dalton) onderwerpen met de ouders. Door middel van de schoolgids, de nieuwsbrief, de website en facebook dragen wij onze daltonidentiteit uit. Voor de nieuwe ouders hebben we een informatieboekje waar de daltonwerkwijze beschreven staat.

Elke leerkracht met een vaste aanstelling wordt verplicht een daltonopleiding te volgen. Daarnaast hebben wij een gecertificeerde daltoncoördinator die enkele keren per jaar regiobijeenkomsten bijwoont en andere daltonevenementen bezoekt.

Met de twee andere daltonscholen hebben we meerdere netwerkbijeenkomsten per jaar. Hierin staat scholing en intervisie centraal.

Middels de leerlingenraad worden de leerlingen betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.

bevindingen visitatieteam

De school heeft een daltonhandboek waarin zij uitgebreid en helder uiteenzet hoe zij het daltononderwijs vorm geeft. Naast de wat algemene omschrijving van de kernwaarden beschrijft de school hoe er op de school mee wordt omgegaan; dus school specifiek.

Op de website is de nodige informatie over dalton te vinden. De school heeft in een handzaam boekje (het dalton informatieboekje) alle informatie over daltononderwijs bijeen gezet.

Ouders laten in het gesprek weten goed en regelmatig geïnformeerd te worden over dalton.

De school neemt actief deel aan de regionale activiteiten.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

We spreken met acht leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 die samen de leerlingenraad vormen. Via een campagne maak je je klasgenoten duidelijk dat je kandidaat bent voor de raad. Zo kan je lid worden van de raad. Je neemt uit je groep mee wat er leeft en rapporteert terug uit de vergadering aan de groep.

Een van de leerlingen is voorzitter. Deze stelt samen met de directeur de agenda op. Een andere leerling heeft de functie van secretaris.

Er zijn al successen behaald. Zo hebben de leerlingen inspraak gehad in het plaatsen van nieuwe speeltoestellen. Ze hebben ook een vinger in de pap bij het uitkiezen van nieuwe methodes. Met mogelijk aan te schaffen nieuwe methodes worden enkele lessen gegeven. De leerlingen mogen dan laten weten wat ze van een methode vinden.

We spreken ook over daltononderwijs. Ze kunnen goed onder woorden brengen wat dat inhoudt. De leerlingen geven aan dat de weektaak niet voor iedereen hetzelfde is.

Er wordt rekening gehouden met wat je aankan. 'Je kan op jouw niveau werken.

'Keuzewerk mag je op de door jou gekozen dag maken, 'maar het werk is wel belangrijk'.

Hiermee wordt aangegeven dat basisstof toch wel af moet zijn.

De coachgesprekken die twee keer per jaar worden gehouden tussen leraar en leerling worden gewaardeerd.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De leraren zijn bekend met het visitatieverslag. Tijdens overleggen zoals op studiedagen bespreken zij het daltononderwijs op hun school, komen ze met voorstellen, worden ze door de directie en daltoncoördinatoren bevroegd enz. Dalton staat maandelijks op de agenda. Zowel in bouw- als themavergaderingen komt dalton aan de orde.

Leraren geven aan dat er tegemoet gekomen wordt aan hun eigen talenten.

Wij spreken over onderwerpen als maatjesgroepen, MI-kast, kindgesprekken (kind betrokkenheid bij het rapportgesprek) en over de opstelling van de leerlingentafels in de groepsruimten. (Bevordert een bepaalde opstelling de effectiviteit?)

Als pluspunten van de school noemen leraren: rust, veiligheid, zelfstandigheid, het leren plannen (voordeel in het VO), goede samenwerking en “wij vormen een goed team”.

Vragend naar ontwikkelpunten dan horen wij: kortere instructies, kleine groepen zijn effectiever, meer differentiatie in de taalmethode, het (gaan) werken met eigen leerdoelen door de kinderen, het nog meer benutten van de krachten die in het team aanwezig zijn.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Het voornaamste item dat wij zeer uitvoerig met de directie en daltoncoördinatoren bespreken is het door de directie ontworpen systeem van de gedifferentieerde weektaak.

Uit de gesprekken met ouders

De ouders die wij vandaag spreken geven aan dat daltononderwijs voor hen als ook voor andere ouders die zij weer spreken, de drijfveer was om deze school voor hun kind(eren) te kiezen.

Het daltononderwijs op De Springplank biedt in de ogen van de ouders structuur.

Kinderen wordt geleerd zelfstandig zaken aan te pakken. Daarmee groeit ook het nemen van verantwoordelijkheid. Kinderen leren ook zichzelf te (mogen) zijn. Het werken op verschillende niveaus wordt toegejuicht. Het leren plannen van het werk is een groot voordeel als de kinderen straks naar het VO gaan. Het werken met maatjes vinden ouders goed. Het groepsdoorbrekend werken waarderen de ouders ten zeerste. Het bevordert de sociale cohesie.

Het onderwerp kindgesprekken bij bv. rapporten leert dat de meningen verdeeld liggen.

Het heeft mogelijk voordelen maar ‘het is ook wel eens goed even een op een met de leraar te spreken over je kind.’

Ouders worden voldoende op de hoogte gehouden over daltononderwijs. Bij de intake al, maar later ook via website en nieuwsbrief als andere sociale media. Ouders krijgen ook enkele keren per jaar de gelegenheid mee te lopen in de school.

De leraren vormen in de ogen van de ouders een enthousiast team. De sfeer op school is open. Ook als ouder wordt je gezien en gekend.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: de heer E. Spruijt

De Springplank is een van de 19 scholen die ressorteren onder het bestuur van Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer (OPOZ). De heer Spruijt is voorzitter van het College van Bestuur. Naast De Springplank zijn er nog twee daltonscholen en 2 montessorischolen. Een school is een IKC. Het bestuur is voorstander van een divers aanbod van scholen. Financieel staat OPOZ er goed voor. Plannen die scholen hebben kunnen mits goed onderbouwd meestal wel verwezenlijkt worden.

Kennelijk heeft De Springplank aantrekkingskracht. De school groeit tegen de verdrukking (afname van het aantal kinderen in het algemeen) in. De school functioneert goed.

Het bestuur ziet De Springplank graag groeien naar een excellente school. Opbrengsten vindt het bestuur van groot belang. "Daar kijkt ook de onderwijsinspectie naar." Evenwel moet er ook aandacht zijn voor socialisering en persoonlijkheidsontwikkeling. Het bestuur monitort de school o.a. door een jaarlijks schoolbezoek. De bestuurder wil dan graag doelen zien, gedifferentieerde instructie waarnemen als ook een gedifferentieerde verwerking van de leerstof en tenslotte evaluatie van het e.e.a. De op De Springplank aanwezige structuur is zeker ook te danken aan de huidige directeur. Hij is een leidende kracht. Het openbaar onderwijs Zoetermeer doet het in het algemeen goed in Zoetermeer. Alle 19 scholen hebben ook als ze wat kleiner zijn een eigen directeur. Dat acht het bestuur van belang voor de uitstraling naar buiten.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid	X	

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Onderzoek hoe doelmatiger is om te gaan met instructies om zo de effectiviteit te vergroten.
Nr. 2	Maak leerlingen nog meer eigenaar van hun leerproces.
Nr. 3	Ontwikkel werken vanuit zichtbare doelen.
Nr. 4	Benut reflectie als middel om de ontwikkeling van de aanbevelingen 1, 2 en 3 te bevorderen en te ondersteunen.

slotopmerkingen

Wij hebben een team gezien dat zich enorm inzet om te blijven leren en ontwikkelen met als doel het verder ontwikkelen van de school wat uiteindelijk de leerlingen ten goede komt. Het team is bewust bezig met het daltononderwijs op hun school. Wij willen de school, meegeven dat regelmatig bezoek en meedoen aan regionale activiteiten van de daltonregio Zuid-Holland / Zeeland beslist meerwaarde heeft. De directeur zal op kort termijn elders aan de slag gaan. Wij hopen dat het team alle goede dingen die tot op heden samen met de vetrekkende directeur bereikt zijn, zal behouden en daarop voortbouwend zich voortgaand ontwikkelt.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		26 november 2017

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. Hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

De dag zelf is prettig verlopen en ons team heeft een goed gevoel overgehouden aan de visitatiedag. De visiteurs waren positief kritisch en hebben ons geprikkeld om verder te denken in ons daltonproces.

In het eindgesprek kwam naar voren dat de visiteurs weinig gedifferentieerde lessen hadden gezien in de klassen. Wij vinden dit erg jammer, want wij werken al een aantal jaren op deze manier. Vanaf groep 3 werken wij met het afpel model. Wij zijn er ons wel van bewust dat we onze differentiatievormen meer kunnen uitdiepen, zodat de leerling zelf eigenaar wordt van zijn leerproces (zie aanbeveling 1).

Aan de hand van de aanbevelingen hebben wij op de volgende pagina's een start gemaakt met ons plan van aanpak.

Wij merken namelijk dat er eerst meer onderzoek gedaan moet worden, voordat we een definitief plan van aanpak kunnen maken voor de komende vijf jaar.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Onderzoek hoe doelmatiger is om te gaan met instructies om zo de effectiviteit te vergroten.
actie	<p>a.d.h.v. het verslag hebben we kort met onze vakcoördinatoren gebrainstormd over deze aanbeveling.</p> <p>Wij willen graag dit jaar starten in de verschillende groepen met proeftuintjes op het gebied van rekenen. In deze proeftuintjes willen we de 3* leerlingen apart een uitdagende instructie gaan geven. Deze leerlingen volgen de basisinstructie niet meer, waardoor zij effectiever met hun tijd kunnen omgaan en de uitdaging krijgen die ze nodig hebben.</p> <p>Deze werkwijze kan in de toekomst uitgebreid worden naar andere vakgebieden.</p> <p>Als dit systeem loopt zullen we verdere differentiatie opties, na onderzoek door de dalton coördinatoren, bekijken en eventueel invoeren. Dit zou eventueel kunnen inhouden dat we de ster 1 en 2 leerlingen ook aparte instructie op maat gaan geven.</p>
uitvoerenden tijdvak	<p>Leerkrachten , aangestuurd door de dalton coördinatoren</p> <p>Start januari 2018.</p> <p>Evaluatie proeftuintjes april 2018.</p> <p>Het starten met dit systeem in alle groepen is afhankelijk van de bevindingen van de leerkrachten en de rekencoördinator.</p> <p>Wij streven ernaar om met dit systeem te starten na de meivakantie in 2018.</p>
scholing/ externe ondersteuning	<p>In maart 2018 staat er een netwerkbijeenkomst gepland met de andere 2 daltonscholen in Zoetermeer.</p> <p>Er is een deskundige uitgenodigd die het onderwerp effectiviteit en het werken met cognitieve doelen zal uitdiepen.</p> <p>Daarnaast willen wij graag scholen bezoeken om ons te laten inspireren over dit onderwerp.</p>
toelichting	<p>Het uitbreiden naar andere vakgebieden zal eerst met de desbetreffende coördinatoren besproken worden.</p>

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Maak leerlingen nog meer eigenaar van het leerproces.
actie	<p>Door vaker met leerlingen in gesprek te gaan en de leerling meer eigen keuzes te laten maken zal de leerling meer betrokken zijn bij het eigen leerproces.</p> <p>Dit schooljaar willen we al in de hogere groepen gaan starten met periodeopdrachten waarbij de leerling gaat werken aan de hand van een onderzoeksvraag. Dit is opgenomen in ons beleidsplan van dit jaar.</p> <p>Groep 7 is al met een proeftuintje bezig op dit gebied. In maart 2018 staat er een evaluatie gepland, waarna het werken met onderzoeksvragen in meerdere bovenbouwgroepen ingezet zou kunnen worden.</p> <p>In 2018- 2019 willen we graag met het team kijken wat wij op dit gebied verder willen bereiken. Hier zou onder andere het ouder-kind gesprek onder kunnen vallen.</p> <p>Verdere acties zullen plaatsvinden na onderzoek door de dalton coördinatoren voor deze aanbeveling.</p>
uitvoerenden	Leerkrachten, leerlingen, aangestuurd door de daltoncoördinatoren.
tijdvak	Start maart 2018
scholing/ externe ondersteuning	Wij willen graag scholen bezoeken om ons te laten inspireren over dit onderwerp.
toelichting	X

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ontwikkel werken vanuit zichtbare doelen.
actie	<p>Naast het werken met de door onszelf ontwikkelde “ik “doelen a.d.h.v. de kernwaarden willen we het voor de leerlingen inzichtelijker maken welke cognitieve doelen er verbonden zijn aan een taak.</p> <p>Dit kan o.i. op verschillende manieren, zoals een doelenmuur, het vermelden van doelen op het weektaak format en consequent benoemen van het doel van de les.</p> <p>Hier zullen wij aankomende periode onderzoek naar doen met het team onder leiding van de dalton coördinatoren.</p> <p>Na het onderzoek zullen we voor dit onderwerp weer proeftuintjes uitzetten.</p>
uitvoerenden	Leerkrachten, aangestuurd door de daltoncoördinatoren.
tijdvak	Start augustus 2018

scholing/ externe ondersteuning	<p>In maart 2018 staat er een netwerkbijeenkomst gepland met de andere 2 daltonscholen in Zoetermeer.</p> <p>Er is een deskundige uitgenodigd die het onderwerp effectiviteit en het werken met cognitieve doelen zal uitdiepen.</p> <p>Daarnaast willen wij graag scholen bezoeken om ons te laten inspireren.</p>
toelichting	X

aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Benut reflectie als middel om de ontwikkeling van de aanbevelingen 1,2 en 3 te ondersteunen.
actie	<p>Reflecteren stond ook de afgelopen periode centraal in ons daltononderwijs en wij gaan dit verder uitbouwen.</p> <p>Wij willen dit jaar een start maken met het werken in reflectiegroepen. De leerkracht reflecteert dan met een groepje leerlingen a.d.h.v. de vastgestelde doelen. Dit kunnen doelen op leergebied, maar ook op sociaal gebied zijn.</p>
uitvoerenden	Leerkrachten en daltoncoördinatoren
tijdvak	Start januari 2018
scholing/ externe ondersteuning	Op het gebied van reflectie zouden wij graag meer inzicht, middels scholing, willen krijgen. Hier zullen we dit schooljaar actief naar zoeken.
toelichting	X

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.